

**Záznam ze 17. jednání
Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí
konaného dne 12. ledna 2018**

Přítomni: dle prezenční listiny

Jednání zahájil v 10:00 h **Andrej Babiš**, předseda vlády, který v úvodu jednání seznámil členy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále jen „Rada“) se svojí představou fungování vlády v oblasti boje proti korupci. Minulá vláda prosadila různá protikorupční opatření jako např. majetková přiznání politiků či registr smluv. Sám předložil návrh zákona o ochraně oznamovatelů. Zdůraznil, že by politici měli pracovat ve prospěch občanů a státu a neměli by zneužívat politickou moc; stát by měl více a efektivněji bojovat s klientelismem a korupcí. Snahou vlády bude zvýšit transparentnost fungování státních firem. Seznámil přítomné s fungováním státních podniků spadajících do působnosti Ministerstva financí za doby, kdy působil jako ministr financí. Zdůraznil, že je důležité, aby mezi členy Rady coby poradního orgánu vlády pro oblast boje s korupcí probíhal obousměrný dialog mezi zástupci státu, orgánů činných v trestním řízení či samospráv na jedné straně a zástupci neziskového sektoru, odborné veřejnosti, akademické obce, hospodářských a sociálních partnerů a profesních komor na straně druhé. Závěrem úvodního slova zopakoval, že bojovat s korupcí se musí efektivně a nikoli jen vést teoretické řeči, a aby se diskutovalo otevřeně, prakticky, k věci a aby domluvené věci byly realizovány a dotaženy do konce.

Robert Pelikán, ministr spravedlnosti a předseda Rady doplnil, že se hodně hovoří o boji s korupcí, bylo realizováno několik opatření, ale ne vždy se jedná o opatření efektivní (např. protikorupční mapy na rezortech). Dle jeho názoru korupce v ČR neubývá a korupce se efektivně neodhaluje a nepotírá. Je potřeba nejen kontrolovat opatření, ale vyhodnocovat jejich fungování. Hlavním cílem dnešního jednání je otevření debaty o tom, co v aktuálním volebním období učinit – vláda plánuje novelu týkající se rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu, bude připraven zákon o ochraně oznamovatelů, zákon o lobbingu a bude připraven etický kodex členů vlády a iniciován vznik etického kodexu členů Parlamentu.

Andrej Babiš nesouhlasil s tvrzením, že by korupce nebylo – za minulé vlády byl pouze jeden potenciální korupční skandál (přerozdělování dotací na sport), což je oproti jiným vládám úspěch. Dále komentoval případ navýšení daně z hazardu, které v Poslanecké sněmovně nebylo prosazeno. Sdělil, že oceňuje protikorupční organizace a bude rád, pokud budou v boji s korupcí i nadále pomáhat. Tento stát má velké rezervy a jsou zde stále společnosti, které mají velký vliv na řízení státu.

Pavel Franc, ředitel Frank Bold, poděkoval za hojnou účast členů vlády a za dosavadní postoj Hnutí ANO, které pomohlo prosazovat návrhy projektu Rekonstrukce státu; poděkoval rovněž za zahrnutí několika připomínek Rekonstrukce státu do programového prohlášení vlády, ale bylo by vhodné je detailněji rozebrat. Dále navrhl několik praktických kroků, které vláda může učinit hned bez legislativních změn:

- Registr smluv – po 2letém fungování je vhodné prověřit povinné subjekty, zvláště státní firmy, ohledně povinnosti zveřejňovat smlouvy nad 50.000 Kč v registru smluv. Dále, aby Ministerstvo financí, které je pověřeno výkonem vlastnických práv ve většině státem vlastněných firem dalo těmto firmám jednoznačnou instrukci ke zveřejňování skutečně všech smluv a dále aby došlo

ke zlepšení technické podpory při zveřejňování smluv (povinné subjekty pro kontrolu toho, zda byla smlouva správně zveřejněna, využívají soukromou platformu provozovanou hlídačem smluv – kvalitu a obsah zveřejňovaných smluv by si mělo kontrolovat samo Ministerstvo vnitra),

- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) – vláda by měla státním firmám dát jasné stanovisko, aby se chovaly jako povinné subjekty, když jsou žádány o informace (existují nejednoznačná judikáty soudů, kdo je a kdo není povinným subjektem),
- Zadávání veřejných zakázek – nový zákon umožnil zadavatelům velké možnosti obcházet zákon; bylo by vhodné realizovat přezkum efektivnosti fungování Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“); je potřeba pracovat na rychlejší a efektivnější možnosti přezkumu zadání veřejné zakázky včetně snížení kaucí za přezkum. Současné fungování zadávání veřejných zakázek malého rozsahu označil za prohlubování korupčního a klientelistického prostředí v ČR. Ministerstvo pro místní rozvoj by mělo poskytovat větší metodickou pomoc pro zadavatele veřejných zakázek malého rozsahu.

Lubomír Chudoba, prezident České lékárnické komory, avizoval dohodu všech 12 profesních komor ze zákona na střídání účasti na jednáních Rady. Vyjádřil se k úkolu Ministerstva zdravotnictví zpracovat sektorovou analýzu korupce ve zdravotnictví, kdy dosud zpracovaný materiál dostatečně nemapuje korupci ve zdravotnictví; vyjádřil naději, že vedení Ministerstva zdravotnictví analýzu zpracuje šířeji, aby výstupy z ní byly vypovídající. Zákon o lobbingu – upozornil, aby některá opatření nepřinesla navýšení administrativy a byla skutečně efektivní. Povinná registrace a vyplňování kontaktů má smysl u účelových uskupení, nikoli u profesních komor zřízených ze zákona, které mají ze zákona povinnost mj. prosazovat zájmy toho, koho zastupují.

Dan Jiránek, zástupce výkonného ředitele Svazu měst a obcí ČR (dále jen „SMO ČR“), vítá přezkum efektivnosti přijatých opatření. Zmínil registr smluv, kde je technická podpora na velmi nízké úrovni – např. v souvislosti s novou evropskou legislativou v oblasti ochrany osobních údajů (dále jen „GDPR“) by bylo vhodné zpřístupnit funkci, která bude spolehlivě začerňovat osobní údaje. Registr oznámení podle zákona o střetu zájmů (dále jen „registr střetu zájmů“) – osobně vyplňoval jako veřejný funkcionář oznámení a přepisoval údaje z jednoho státního registru do druhého za své vlastní peníze (pořízení výpisů z katastru nemovitostí); v obchodním rejstříku musel dohledávat sídla společností a též je přepsat do jiného státního registru. Vláda by se měla zasadit o to, aby registry byly uživatelsky přívětivější. Před rozšířením pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) je vhodné, aby byla vyhodnocena stávající opatření a jejich efektivnost, než se bude zavádět další. U střetu zájmů SMO ČR prosazuje zúžení osobní působnosti zákona o neuvolněné členy zastupitelstev či alespoň aby se režim nahlížení do jejich oznámení sjednotil s tzv. úřednickými veřejnými funkcionáři za účelem ověření toho, kdo na ně nahlížel.

Robert Pelikán reagoval na přívětivost registru střetu zájmů, který byl pořízen poměrně levně (jednotky milionů korun). Dle rozvojového plánu je plánováno např. propojení s katastrem nemovitostí.

Lubomír Metnar, ministr vnitra, vnímá duplicity a překryvy systémů. Ministerstvo vnitra bude vše dobře analyzovat a realizovat řešení, které bude komplexní. Cílem je, aby státní správa byla pro občany přívětivá. Vytváří se centrální autorita, rezortismus je jednou z příčin nefunkčnosti systému.

Alena Schillerová, ministryně financí, zareagovala na připomínku kontroly státních firem při zveřejňování smluv. Přislíbila, že hned nechá situaci prověřit. **Andrej Babiš** potvrdil důležitost

transparentnosti, ale současně zdůraznil, že je třeba chránit obchodní tajemství a nesnižovat konkurenceschopnost státních firem. **Alena Schillerová** se dále vrátila k aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím, kdy povinné subjekty musejí podle zákona konat, přičemž sem spadají i státní firmy. Následně připomněla prosazení kontrolních hlášení a elektronickou evidenci tržeb, protože i tato dvě zásadní systémová opatření snížila korupci – posouvá se kontrolní činnost na centrální úroveň, čímž se přetrhávají lokální vazby.

Andrej Babiš uvedl další opatření, které se za jeho působení coby ministra financí podařilo prosadit (např. řešení změny místní příslušnosti finančních úřadů, kontrolní hlášení, ekologické zakázky).

Klára Dostálová, ministryně pro místní rozvoj, poděkovala za možnost účastnit se a byla by ráda, kdyby se mohla i nadále jako členka Rady jednání účastnit. Audit fungování ÚOHS byl již byl předsedou vlády zadán. U požadavku na silnější metodickou podporu je třeba si vyjasnit koncepci. U otázky snížení limitů veřejných zakázek malého rozsahu je třeba vést diskuzi s ÚOHS, SMO ČR apod., protože to přinese zvýšení administrativy – je třeba najít vyváženost těchto aspektů.

Andrej Babiš sdělil, že problém je korupce v IT zakázkách, protože zde nikdo centrálně tuto oblast neřídil. Cca 8 000 IT systémů není koordinováno a dost často jsou státní organizace závislé na stávajících provozovateli systémů. Dále hovořil o působení ÚOHS a o problematice jednacích řízení bez uveřejnění.

Robert Pelikán sdělil, že před rozšiřováním regulace a kontroly je třeba nejdříve vyjasnit s ÚOHS postih velkých zakázek.

Pavel Franc vyjádřil pochopení pro výběr provozovatele elektronické evidence tržeb (dále jen „EET“). Oddělil by neurčitost zákona o zadávání veřejných zakázek a nejistotu v důvodech, pro které může ÚOHS zakázku zrušit, od samotného fungování ÚOHS. Nelze rezignovat na přezkumnou roli a základní kontrolu fungování ÚOHS.

Martin Kameník, předseda spolku Oživení, vyjasnil postoj Oživení k fungování zákona o svobodném přístupu k informacím. Na základě posledního judikátu Ústavního soudu si státní podniky vykládají nálezy velmi formalisticky a vyhýbají se poskytování informací. Vláda by měla státním podnikům a obchodním společnostem s majetkovou účastí státu dát jasný signál, aby informace poskytovaly a nehledaly klíčky pro neposkytnutí informací. Ve věci EET a kontrolního hlášení nikdo nerozporuje, že nedošlo k narovnání podnikatelského prostředí, ale chybí zde kontrola vlastních výdajů. Příkladem je několik systémů na dotace (DOTINFO, CEDR atd.), které nefungují spolehlivě, resp. neobsahují úplné údaje. Oživení bude při předkládání návrhů ctít hlavně přiměřenost přijímaných opatření. Rovněž zmínil, že stát ztratil schopnost dobře nakupovat, plánovat investice, učinit rozbor 3E před realizací nákupu apod. – chybí např. standardy, jak má nákup vypadat a co má obsahovat smluvní vztah.

Irena Bartoňová Pálková, viceprezidentka Hospodářské komory ČR, nezpochybňuje, že je Hospodářská komora ČR lobbistou ze zákona a osobně je jí jedno, zda se bude muset někde registrovat. V otázce korupce a klientelismu sdělila, že to souvisí s celkovou koncepcí daného problému – např. digitalizace, eGovernment, přívětivost uživatelského prostředí státních systémů – musí se učinit koncepce, která pak musí být důsledně dodržována. Rezortismus je velký problém, jako příklad uvedla novelizaci stavebního zákona). Zákon o zadávání veřejných zakázek označila za nekvalitně zpracovaný – např. otázka, co má být soutěženo na cenu a co na kvalitu. Výrazně by pomohly metodiky a metodické vedení. Zákon i metodiky si zaslouží výraznou revizi. Dále se zmínila o IT zakázkách – i zde by to chtělo učinit jasnou koncepci, která bude dodržována. Jako občanka by se ráda jednou dočkala toho, že si bude moci elektronicky vyřídít nové doklady, a jako

podnikatelka toho, aby nemusela státním orgánům hlásit stejné údaje, protože je mohou získat z jiného státního systému. Závěrem doplnila, že by ráda, kdyby se věnovala pozornost i konečnému efektu přijetí stanoviska Rady, protože to dosud scházelo.

Karel Škácha, ředitel Nadačního fondu proti korupci (dále jen „NFPK“), se dotazoval, co se očekává od členů Rady. NFPK připravil návrh 16 legislativních změn. Avizoval předání seznamu námětů, které NFPK připravil (na prvním místě je korupce ve zdravotnictví).

Robert Pelikán sdělil, že cílem je diskutovat možná protikorupční opatření, ale též zpětnou vazbu a efektivnost již přijatých opatření.

Andrej Babiš shrnul, že by se Rada měla zabývat všemi náměty a připomínkami, které byly řečeny, nikoli prověřovat konkrétní kauzy. Dále zmínil zprávy Bezpečnostní informační služby (dále jen BIS“), kdy se jejími poznatky minulá vláda nechtěla zabývat. Jako ministr financí se závěry BIS zabýval a problémy řešil. Závěry ze zprávy BIS se bude současná vláda zabývat.

Jan Štern, zástupce Veřejnosti proti korupci, sdělil, že za minulé vlády Rada prosadila několik silných opatření a osobně si myslí, že se situace musela výrazně zlepšit. Mělo by se vyhodnotit, co přijaté zákony přinesly. Kromě vyhodnocení fungování zadávání veřejných zakázek by uvítal diskuzi nad činností Policie ČR. Navrhl, aby státní instituce i územní samospráva učinily reflexi korupčního stavu.

Robert Pelikán navrhl, aby byl realizován průzkum o míře korupce, problémem je latence korupce.

Andrej Babiš oponoval, že korupční prostředí je známo, jen je potřeba problémy řešit.

Robert Pelikán podotkl, že základní směry boje s korupcí známe, nicméně by bylo vhodné změřit, jak velká míra korupce v jednotlivých oblastech na základě sociologického šetření existuje.

Dan Jiránek pochválil spolupráci s Ministerstvem vnitra při implementaci GDPR a v otázce kyberbezpečnosti. Zmínil spolupráci na vzoru standardizovaných dodatků pro obce k již existujícím IT smlouvám.

Lubomír Metnar sdělil, že v otázce GDPR Ministerstvo vnitra úzce spolupracuje s Úřadem pro ochranu osobních údajů a poskytuje obcím metodické materiály. K rezortismu sdělil, že právě proto je v rámci projektu Digitální Česko požadováno vytvoření Centrální autority pod Úřadem vlády ČR. V plánu je sloučení agend či přenos informací.

Jiří Mazánek, Národní centrála proti organizovanému zločinu (dále jen „NCOZ“), zdůraznil pro činnost Rady a pracovních komisí zkušenosti NCOZ v oblasti prevence a mimotrestních norem. Agenda konkrétních kauz nemůže být na jednání Rady řešena, pro to je určena např. Bezpečnostní rada státu. Z hlediska navrhovaných opatření vítá rozšíření pravomocí NKÚ. Důležitá k řešení je nejen otázka, jak propojit státní úřady, ale rovněž bezpečnostní složky – jde o otázku kvality výstupů, spolupráce a využití možností. Doplnil, že mezi podporovaná opatření NCOZ náleží změna příslušnosti specializovaných útvar vrchního státního zastupitelství, kdy je v návrhu uvedena fakultativní příslušnost pro dozor nad vyšetřováním korupčních deliktů. Rovněž zmínil přípravu nového trestního řádu, který by měl přinést zásadní změny do přípravného řízení. Zmínil rovněž postavení informátora podle zákona o Policii ČR, možnosti ochrany oznamovatelů, elektronické vybavení Policie ČR atd. **Robert Pelikán** zopakoval, že není cílem na jednání Rady řešit konkrétní kauzy, ale systémová opatření. Pokud z činnosti Policie ČR v konkrétní kauze vyplyne systémový nedostatek, tak by měl být Radou v obecné rovině projednán. **Andrej Babiš** připomněl, že v roce 2014 na Slovensku inspiroval zřízením Daňové Kobry, která slaví úspěchy (od vzniku dosud zachránila 9,5 mld. Kč). Svoji činnost by měla zlepšit Hazardní Kobra.

Alena Schillerová podpořila změny místní příslušnosti, neboť za minulé vlády se podařilo prosadit celostátní místní příslušnost ke kontrole – veškeré kontrolní postupy provede ten, kdo je zahájí (významné zejména u karuselových podvodů). Velký kus práce odvedla Sekce řízení rizik Finanční správy ČR, jakož i Odbor pátrání Celní správy ČR.

Karel Škácha uvedl, že NFPK dokončil analýzu veřejných zakázek krajských nemocnic z hlediska nákupu přístrojů apod., kdy bylo podáno několik žádostí o doplňující informace, přičemž oslovené nemocnice žádají úhradu nákladů za cca 2 mil. Kč. **Andrej Babiš** v této věci odkázal na ministra zdravotnictví. **Karel Škácha** konstatoval, že analýza již byla ministru zdravotnictví postoupena.

Lubomír Chudoba se dotazoval na budoucí fungování Rady jako poradního orgánu vlády. **Robert Pelikán** sdělil, že neočekává žádné zásadnější změny.

Jiří Pavlík, náměstek nejvyššího státního zástupce, zopakoval, že státní zastupitelství podporuje zvýšení ochrany oznamovatelů. Vyzdvihl metody spolupráce např. s Daňovou Koblou. Otevřel otázku posilování personálních a materiálních kapacit orgánů činných v trestním řízení – zejména je třeba zajistit dostatek odborníků. Očekává se moderní podoba trestního řízení, až bude dokončena rekodifikace trestního procesu.

Andrej Babiš doplnil, že chce jako zásadní prosadit též novelu zákona o státní službě, který považuje za příliš byrokratický.

Miroslav Příklad, Kancelář veřejného ochránce práv, přednesl žádost veřejné ochránkyně práv o ukončení členství v Radě, a to z důvodu malého průniku oblasti boje s korupcí s působností Veřejného ochránce práv. **Robert Pelikán** poděkoval zástupci Veřejného ochránce práv za členství v Radě a přislíbil, že v nejbližší době bude tato žádost promítnuta do Statutu Rady.

Andrej Babiš požádal o zaslání konkrétních námětů a návrhů protikorupčních opatření v průběhu ledna 2018.

Závěrem **Robert Pelikán** poděkoval členům Rady za pozornost a jednání Rady ukončil v 11:40 h.

V Praze 14. února 2018

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D. v. r.
ministr spravedlnosti
a předseda Legislativní rady vlády